КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ИЛИМ, ЖОГОРКУ БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИННОВАЦИЯЛАР МИНИСТРЛИГИ

С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети

КЫРГЫЗ ЖАНА ОРУС ТИЛДЕРИ КАФЕДРАСЫ

«МАКУЛДАШЫЛДЫ»	**«БЕКИТЕМИН»**
Окуу башкармалыгынын башчысы	**Академиялык иштер боюнча проректор**
_____________ **Усубалиева Ж.Ж.**	_____________**Омурова К.О.**
«5» 09 2025-ж.	«____» ____________2025-ж.

БАЛДАР РИТОРИКАСЫ ЖАНА ДҮЙНӨЛҮК КӨРКӨМ МАДАНИЯТ

ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН

ЖУМУШЧУ ПРОГРАММАСЫ

Даярдоонун багыты: 550700– Педагогика

Даярдоонун профили: Педагогика жана башталгыч билим берүүнүн методикасы, Педагогика жана мектепке чейинки билим берүүнүн методикасы

Бүтүрүүчүнүн квалификациясы: бакалавр

Окутуу формасы: күндүзгү

НАРЫН –2025

1. Жумушчу программа КР ББжИМнин 2021-жылдын 21-сентябрындагы №1578/1 Буйругу менен бекитилген 550700 – Педагогика багыты боюнча ЖКББ МББСнын талаптарына ылайык жана КР ББжИМнин 2023-жылдын 14-сентябрындагы №5058/1 "Көп тилдүү билим берүү программаларын ишке ашыруу тууралуу" буйругунун негизинде түзүлдү.

2. Жумушчу программаны түздү.

фил.и.к.. доц.м.а	_______________ (колу)	Ысакбаева Зинат Турдубековна

3. Педагогика жана окутуунун технологиясы кафедрасынын 2025-жылдын «___» _____________ №____ протоколу менен **ЖАКТЫРЫЛГАН**.

Кафедра башчысы, педагогика илимдеринин кандидаты	_______________ (колу)	Бектурова Эмилия Орозбековна

4. Филология факультетинин кеңешинин отурумунда 2025-жылдын «4» сентябрь №1 протоколу менен **ЖАКТЫРЫЛГАН**.

Факультеттин деканы, тарых илимдеринин кандидаты, доцент	_______________ (колу)	Эсеналиева Гүлжамал Өмүракуновна

МАЗМУНУ

1. Аннотация 4
2. Дисциплинаны өздөштүрүүнүн максаты жана милдеттери.....................5
3. НББПнын түзүмүндөгү окуу дисциплинасынын орду 5
4. Дисциплинаны окутуунун билим берүү программасын өздөштүрүүнүн натыйжалары менен катнаштырылган мерчемделген натыйжалары 6
5. Окуу дисциплинасынын мазмуну жана түзүмү 12
5.1. Окуу дисциплинасынын түзүмү 12
5.2. Окуу дисциплинасынын бөлүмдөрүнүн мазмуну 13
5.3. Окуу дисциплинасынын мазмуну 13
6. Билим берүү технологиялары 17
6.1. Аудиториялык сабактарда колдонулуучу билим берүү технологиялары.17
6.2. Аудиториялык сабактарда колдонулуучу интерактивдүү билим берүү технологиялары 18
7. Жетишүүнү күндөлүк текшерүүнүн, арадагы аттестациянын жана окуу дисциплинасында ишке ашырылуучу компетенцияларды баалоочу каражаттар 19
8. Окуу дисциплинасы боюнча текшерүүчү-баалоочу ишмердүүлүктү уюштуруу 19
9. Калтырылган сабактарды кайра тапшыруунун түрлөрү,формалары...........25
10. Дисциплинанын окуу-усулдук жана маалыматтык камсыздоосу 25
11. Окуу дисциплинасынын материалдык-техникалык камсыздоосу 26
12. Окуу-усулдук камсыздоонун тизмеси 26
13. Тиркемелер...27

1. АННОТАЦИЯ

«**Балдар риторикасы жана дүйнөлүк көркөм маданият**» дисциплинасы 550700 – Педагогикалык билим берүү багытынын **"Педагогика жана башталгыч билим берүүнүн методикасы", "Педагогика жана мектепке чейинки билим берүүнүн методикасы"** профилинин окуу планынын **тандоо курстарында** (коду: Б-4.5.) орун алган. Аны окутууга бөлүнгөн сааттардын жалпы саны – 120, аудиториялык сааттар – 64, анын ичинде дарс – 32, семинардык сабак – 32 саатты түзөт. Ал эми 56 саат студенттин өз алдынча ишине ажыратылган. Баары биригип 4 кредитти түзөт. Курс 3-семестрде окутулат. Дисциплинанын кредиттердеги (зачеттук бирдиктердеги) өлчөмү, аудиториялык жана өз алдынча иштөөгө бөлүнгөн сааттарын көрсөтүү менен 1-жадыбалда келтирилген.

1-жадыбал. Дисциплинанын жалпы эмгек сыйымдуулугу

Түрмөгү жана коду	Семестри	Эмгек сыйымдуулугу (кредити)	Бардыгы (саттарда)	Аудиториялык иштин көлөмү (саат)			СӨИ	Аттестациялоо формасы
				Дарс	Прак. сабак	Лаб. Иш		
Б-4.5.	3	4	120	32	32	-	56	экзамен

Кыскача мазмуну: Пикир алышуу процесси. Антикалык доордогу риторика. Байыркы Рим риторикасынын өнүгүшүндөгү Марк Туллий Цицерондун орду. Орус риторикасы жана бүгүнкү изилдөөлөр. Кыргыздардын чечендик өнөрү жөнүндө. Кеп жана тил. Кептин коммуникативдик сапаттары. Кептин тууралыгы. Кеп маданияты жана тилдик норма. Кеп байлыгы. Кеп тактыгы. Кептин орундуулугу. Кеп тазалыгы. Кеп көркөмдүгү. Искусствонун манызы жана аткарган кызматы. Алгачкы коомдогу маданият. Байыркы Чыгыш цивилизацияларындагы маданият. Антикалык доордогу маданият. Орто кылымдагы көркөм маданият. Европалык Ренессанс. Жаны мезгилдеги маданият. 19-кылымдагы Европа маданияты. 20-кылымдагы Европа маданияты. Байыркы Орус мамлекетинин искусствосу. Орус агартуусу. 19-кылымдагы орус маданияты. Орус искусствосундагы «Күмүш кылым». Советтик Россия маданияты.

2. ДИСЦИПЛИНАНЫ ӨЗДӨШТҮРҮҮНҮН МАКСАТЫ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ

Курстун **предмети**- «Балдар риторикасы жана дүйнөлүк көркөм маданият» көркөм адабият жөнүндө илимий түшүнүктөр тутумун иштеп чыгат: адабияттаанунун предметин, анын мазмуну менен формасынын өзгөчөлүктөрүн, анын көркөм чыгармачылыктын башка түрлөрү жана коомдук турмуштун башка аймактары менен байланыштарын аныктайт, көркөм адабияттын ички түркүмдөрүн, тарыхый-адабий жараяндын мыйзам ченемдүүлүктөрү менен формаларын айкындайт.

1.2. Дисциплинаны окутуунун максаты:

- **Студенттин кеп маданиятынын калыптанышына, өнүгүшүнө теория**лык жана практикалык жактан өз таасирин тийгизет.
- Риторика жөнүндө азыркы илимдин негизги теориялык категорияларын жана концепцияларын кесипкөй билүү, аларды эркин колдоно билүү, ал же бул концепцияны өзүнүн тандоосун аргументтөө, теориянын тилин, терминдерин, түшүнүктөрүн эркин билүү жана аны түшүнүү, талдоо жана түшүндүрмөлөө практикасында колдонуу компетенцияларын калыптанат

1.3.Дисциплинаны окутуунун милдеттери:

- адабий чыгарманын түзүмү, аны уюштуруу деңгээлдери жөнүндө түшүнүк берүү;
- адабий чыгарманын жанрдык жана түрдүк өзгөчөлүктөрүн айкындоого үйрөтүү;
- адабий жараяндын мыйзам ченемдүүлүктөрү, азыркы адабияттын өнүгүүсүнүн негизги тенденциялары менен тааныштыруу;
- көркөм чыгарманы адабияттаануучулук талдоо көндүмдөрүн калыптандыруу;
- теориялык билимдерди кесиптик ишмердүүлүк жараянында практикалык колдонуу билгичтиктерин калыптандыруу;

3. НББПНЫН ТҮЗҮМҮНДӨГҮ ОКУУ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН ОРДУ

«Балдар риторикасы жана дүйнөлүк көркөм маданият» дисциплинасы **550700** – Педагогика багытынын **"Педагогика жана башталгыч билим берүүнүн**

методикасы", "Педагогика жана мектепке чейинки билим берүүнүн методикасы" профилинин окуу планында **тандоо курстарында** (коду: Б-4.5.) орун алган. «Балдар риторикасы жана дүйнөлүк көркөм маданият » окуу дисциплинасы катары студенттердин компетенция жөнүндөгү билимдерин жалпылаштырат.

Жогорку дисциплиналарды өткөн соң студенттерде калыптандырылууга тийиштүү компетенциялар 2-жадыбалда көрсөтүлдү

2-жадыбал. Дисциплинаны окуп-үйрөнүүгө чейин студенттерде калыптандырылган компетенциялар

Коду	Дисциплинанын аталышы	Семестри	Эмгек сыйымдуулугу, кредиттерде	Калыптандырылган компетенциянын коду
ППМ. 2.1.	Психология	1,2,3,4	3,3,2,2	ШК-1
ППМ. 2.2.	Педагогика	1, 2, 3,4	3,3,2,2	ЖИК-1; ЖИК-2;
Б.4.2.	Кыргыз тили жана адабияты	1	3	КК-2,ЖИК-1
Б.4.3.	Азыркы кыргыз тили	2	2	ЖИК-2; ШК-2;

«Балдар риторикасы жана дүйнөлүк көркөм маданият» дисциплинасын окуп-үйрөнүп аягына чыккан соң студенттер билимдерди гана алышпастан, ой жүгүртүү көндүмдөрүн калыптандыруулары, ошондой эле өзүнө-өзү баа берүү жана анализдөө, рефлексиялоо билгичтиктерине ээ болуулары да тийиш.

Курсту окуп-үйрөнүүнүн, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкүлөрдү өздөштүрүүгө тийиш:

- ✓ адабияттаануучулук илимдин өнүгүүсүнүн негизги этаптарын, адабияттаануучулук мектептер иштеп чыгышкан адабий чыгарманы талдоонун методологиясы менен усулдарын;
- ✓ – көркөм тексттин эстетикалык табиятын жана анын коммуникациялык багытталгандыгын;
- ✓ – адабияттаануучулук талдоонун негизги усулдарын;
- ✓ – адабий жараяндын мыйзам ченемдүүлүктөрү менен бөтөнчөлүгүн;
- ✓ – илимий, маалыматтамалык жана усулдук адабияттарды колдонууну;
- ✓ – илимий адабияттарды рефераттоо, тутумдаштыруу жана жалпылаштыруу методикасын;

4. ДИСЦИПЛИНАНЫ ОКУТУУНУН БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ӨЗДӨШТҮРҮҮНҮН НАТЫЙЖАЛАРЫ МЕНЕН КАТНАШТЫРЫЛГАН МЕРЧЕМДЕЛГЕН НАТЫЙЖАЛАРЫ

550700 – Педагогика багытынын **"Педагогика жана башталгыч билим берүүнүн методикасы", "Педагогика жана мектепке чейинки билим берүүнүн методикасы"** профили боюнча даярдалган бакалавр НББПнын максат-милдеттерине жана ЖКББ МББСда көрсөтүлгөн кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерине ылайык, жалпы илимий (ЖИК), шаймандык (ШК), социалдык-инсандык жана жалпы маданий (СИЖМК), кесиптик компетенцияларга ээ болууга тийиш. " Балдар риторикасы жана дүйнөлүк көркөм маданият" окуу дисциплинасын өздөштүрүүнүн натыйжасында калыптандырылуучу компетенциялардын тизмеси 3-жадыбалда көрсөтүлгөн.

3-жадыбал. Дисциплинаны өздөштүрүүнүн натыйжасында калыптандырылуучу компетенциялар

Коду	Компетенциянын мазмуну
ИК-1	Ишмердүүлүктө жана окутуу жаатында мамлекеттик, расмий тилдерде жана чет тилдердин бириндe ишкерлик пикир алышууга жөндөмдүү;
КК-12	"Башталгыч билим берүү дисциплиналарынын теориялык негиздери менен технологияларын колдонууга жөндөмдүү, **образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын пайдаланууга, ошондой эле кенже мектеп окуучуларынын предметтик көндүмдөрүн жана жөндөмдөрүн калыптандырууга жөндөмдүү."**

Аталган дисциплинаны окуп-үйрөнүүнүн натыйжасында студенттерде калыптандырылуучу компетенциялар жана алардын түзүүчүлөрү 4-жадыбалда көрсөтүлгөн.

4-жадыбал. Дисциплинаны окуп-үйрөнүүнүн натыйжасында калыптандырылуучу компетенциялар жана алардын түзүүчүлөрү

Коду	Компетенциянын аталышы	Компетенциянын түзүүчүлөрү	
ИК-1	**Ишмердүүлүктө жана окутуу жаатында мамлекеттик,** расмий **тилде** жана чет тилдердин бириндe **ишкерлик пикир алышууга жөндөмдүү;**	Билет	Мамлекеттик тилде пикир алышууга жөндөмдүү;
		Кыла алат:	Мамлекеттик тилде эркин пикир алышууга жөндөмдүү;
		Ээ болот	Ишмердүүлүктө жана окутуу жаатында мамлекеттик тилде ишкерлик пикир алышууга жөндөмдүү;

КК-12	"Башталгыч билим берүү дисциплиналарынын теориялык негиздери менен технологияларын колдонууга жөндөмдүү, **образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын пайдаланууга, ошондой эле кенже мектеп окуучуларынын предметтик көндүмдөрүн жана жөндөмдөрүн калыптандырууга жөндөмдүү."**	Билет	Образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын билет
		Кыла алат:	Образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын пайдалана алат
		Ээ болот	Образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын пайдаланууга, ошондой эле кенже мектеп окуучуларынын предметтик көндүмдөрүн жана жөндөмдөрүн калыптандырууга жөндөмдүү."

Дисциплинаны өздөштүрүү аяктаган соң студенттер ар бир компетенциялар боюнча конкреттүү күтүлүүчү натыйжаларга жетүүлөрү тийиш. Ар бир күтүлүүчү натыйжа конкреттүү көндүмдөрдү билүүнү, колдоно билүүнү, аларга ээ болуууну камтыйт. Бул көрсөткүчтөр 5-жадыбалда чечмеленип берилди.

5-жадыбал. Окуучунун дисциплинаны өздөштүрүүнүн натыйжасында калыптандырылуучу компетенциялары

Компетенциянын коду жана аталышы	Компетенциянын түзүүчүлөрү	Калыптангандык деңгээлдери	Деңгээлдерди өздөштүрүүнүн негизги белгилери – дескрипторлор (натыйжага жетишүү көрсөткүчтөрү)
ИК-1 Ишмердүүлүктө жана окутуу жаатында мамлекеттик, расмий **тилде** жана чет тилдердин	билет: Мамлекеттик тилде пикир алышууга жөндөмдүү;	1-деңгээл (баштапкы)	Мамлекеттик тилде пикир алышууда тартынат;
		2-деңгээл (ортоңку)	Мамлекеттик тилде пикир алышууга синоним сөздөрдү колдоно алат;

биринде **ишкерлик пикир алышууга жөндөмдүү;**		3-деңгээл (жыйынтыктоочу)	Мамлекеттик тилде пикир алышууга жөндөмдүү;
	Кыла алат: Мамлекеттик тилде эркин пикир алышууга жөндөмдүү;	1-деңгээл (баштапкы)	Мамлекеттик тилде пикир алышууда тартынат;
		2-деңгээл (ортонку)	Мамлекеттик тилде пикир алышууга синоним сөздөрдү колдоно алат;
		3-деңгээл (жыйынтыктоочу)	Мамлекеттик тилде тартынбай, эркин пикир алышууга жөндөмдүү;
	Ээ болот: Ишмердүүлүктө жана окутуу жаатында мамлекеттик тилде ишкерлик пикир алышууга жөндөмдүү;	1-деңгээл (баштапкы)	Окутуу жаатында мамлекеттик тилде пикир алышууга жөндөмдүү;
		2-деңгээл (ортонку)	Окутуу жаатында мамлекеттик тилде ишкерлик пикир алышууга жөндөмдүү;
		3-деңгээл (жыйынтыктоочу)	Ишмердүүлүктө жана окутуу жаатында мамлекеттик тилде ишкерлик пикир алышууга жөндөмдүү;
КК-12 "Башталгыч билим берүү дисциплиналарынын теориялык негиздери менен технологияларын колдонууга жөндөмдүү, **образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын пайдаланууга,**	**билет:** Образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын билет	1-деңгээл (баштапкы)	Ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын билет
		2-деңгээл (ортонку)	Логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын билет
		3-деңгээл (жыйынтыктоочу)	Образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын билет
	Кыла алат: Образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү	1-деңгээл (баштапкы)	Ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын пайдалана алат
		2-деңгээл (ортонку)	Логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын пайдалана алат

ошондой эле кенже мектеп окуучуларынын предметтик көндүмдөрүн жана жөндөмдөрүн калыптандырууга жөндөмдүү."	ыкмаларын пайдалана алат	3-деңгээл (жыйынтыктоочу)	Образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын пайдалана алат;
	Ээ болот: Образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын пайдаланууга, ошондой эле кенже мектеп окуучуларынын предметтик көндүмдөрүн жана жөндөмдөрүн калыптандырууга жөндөмдүү."	1-деңгээл (баштапкы)	Образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын пайдаланат;
		2-деңгээл (ортонку)	Кенже мектеп окуучуларынын предметтик көндүмдөрүн билет
		3-деңгээл (жыйынтыктоочу)	Образдуу жана логикалык ой жүгүртүүнү өнүктүрүү ыкмаларын пайдаланууга, ошондой эле кенже мектеп окуучуларынын предметтик көндүмдөрүн жана жөндөмдөрүн калыптандырууга жөндөмдүү."

5. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН МАЗМУНУ ЖАНА ТҮЗҮМҮ

5.1. Окуу дисциплинасынын түзүмү

“Балдар риторикасы жана дүйнөлүк көркөм маданият” дисциплинасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу 6-жадыбалда көрсөтүлгөн.

6-жадыбал. Дисциплинанын жалпы эмгек сыйымдуулугу

Дисциплинанын коду	Семестри	Эмгек сыйымдуулугу, кредити	Аудиториялык иш, сааты	ССӨИ, сааты	Бардыгы, сааттар	Отчеттуулук (зачет / Зачет)
Б-4.5.	3	4	64	56	120	Экзамен

«Балдар риторикасы жана дүйнөлүк көркөм маданият» дисциплинасы боюнча дарстарды, практикалык сабактарды өтүү жана студенттин өз

алдынча иштөөсү каралган. Окутуунун бардык формалары боюнча студенттер менен байланышта иштөөгө жана студенттердин өз алдынча иштөөсүнө сааттар бөлүнүп көрсөтүлгөн дисциплинанын көлөмү 7-жадыбалда берилген.

7-жадыбал. Окуу дисциплинасынын көлөмү жана окуу ишинин түрлөрү

Окуу ишинин түрү	**Сааттардын көлөмү**
Максималдуу окуу жүгү (бардыгы)	120
Милдеттүү аудиториялык окуу жүгү (бардыгы)	64
Анын ичинде:	
Дарстар	32
Практикалык сабактар	32
Студенттин өз алдынча иши (бардыгы)	56
Анын ичинде:	
практикалык сабактарга тапшырмаларды даярдоо	30
жүзачарларды (презентацияларды), рефераттарды, баяндамаларды, кластер, коцептуалдык карта даярдоо	20
модулдук текшерүүлөргө, зачетко даярдануу	6
Жыйынтыктоочу аттестация:	Экзамен

5.2. Окуу дисциплинасынын бөлүмдөрүнүн мазмуну.

Дисциплинанын мазмунун чагылдыруучу, окуу иштеринин түрлөрү боюнча түзүмдөлгөн жана окуу планына ылайык алардын көлөмдөрүн көрсөткөн тематикалык план 8-жадыбалда берилген. Студенттерден мына ошол мазмунду толук өлчөмдө өздөштүрүү талап кылынат.

8-жадыбал. «БАЛДАР РИТОРИКАСЫ ЖАНА ДҮЙНӨЛҮК КӨРКӨМ МАДАНИЯТ» дисциплинасы боюнча окуу-тематикалык план

Дарстын темасынын №_	Теманын аталышы	Сабактын кыскача мазмуну	Сааттын саны
1	**2**	**3**	**5**
1.	Пикир алышуу процесси	1. Пикир алышуу жана анын коомдогу ролу 2. Пикир алышуунун структурасы	1 саат

		3. Сүйлөө чеберчилигин өнүктүрүүнүн зарылчылыгы	
2.	Антикалык доордогу риторика	1. Риториканын илим жана өнөр катары калыптанышы 2. Антикалык риториканын илимий теориялык негиздери. 3. Риториканын орто кылымдардан азыркы мезгилге чейинки өнүгүшү.	1 саат
3.	Байыркы Рим риторикасынын өнүгүшүндөгү Марк Туллий Цицерондун орду	1. М.Т.Цицерон 2. Катон 3. Тиберий жана Гай Грактар	1 саат
4.	Орус риторикасы жана бүгүнкү изилдөөлөр	1. Сперанскийдин ораторго тиешелүү маселелери туурсында. 2. Оратордун жүзү жана келбети жөнүндө.	1 саат
5.	Кыргыздардын чечендик өнөрү жөнүндө	1. Жээренче чечен. 2. Ажыбай чечен. 3. Кара Төлөк. 4. Акелер жөнүндө	2 саат
6.	Кеп жана тил	1. Тил менен кептин өз ара айырма-чылыктары. 2. Кептин жаралуу процессиндеги жагдайлар.	1 саат
7.	Кептин коммуникативдик сапаттары	1. Кептин негизги сапаттары. 2. Кептин сапат-тарынын бөлүштүрүлүшү. 3. Кеп маданияты жана анын баскычтары.	1 саат
8.	Кептин тууралыгы. Кеп маданияты жана тилдик норма	1. Кептин туура-лыгы жөнүндө түшүнүк. 2. Кептин туура-лыгы менен тилдик норманын байланышы. 3. Тилдик норма жана анын типтери.	1 саат
9.	Кеп байлыгы	1. Кеп байлыгы жөнүндө түшүнүк. 2. Кеп байлыгын түзүүчү компонент-тер. 3. Кеп байлыгына жолтоо болуучу көрүнүштөр.	3 саат
10.	Кеп тактыгы	1. Кептин реалдуу чындык жана ой-жүгүртүү менен байланышы. 2. Кеп тактыгы жана анын бөлүнүшү.	1 саат
11.	Кептин орундуулугу	1. Кептин орундуулугу жөнүндө түшүнүк. 2. Кептин орундуулугунун бөлүнүшү. 3. Кептин орундуулугунун шарттары.	1 саат
12.	Кеп тазалыгы	1. Кеп тазалыгы жөнүндө түшүнүк. 2. Чет тилдерден кирген сөздөрдү колдонуу маселелери. 3. Кептин тазалы-гын камсыз кылуучу шарттар.	1 саат
13.	Кеп көркөмдүгү	1. Кептин көркөмдүгү – анын таасирдүүлүгүн өбөлгөсү. 2. Көркөмдүк жана элестүүлүк. 3. Көркөмдүктү камсыз кылуучу шарттар.	1 саат
			16 саат

		2-модуль	
1.	Искусствонун манызы жана аткарган кызматы	1. Көркөм маданият жана искусство. 2. Искусствонун негизги түрлөрү жана бөлөмдөрү. 3. Икусствонун түрлөрүнүн классификациясы.	1 саат
2.	Алгачкы коомдогу маданият	1. Алгачкы коомдогу маданияттын пайда болу өбөлгөлөрү. 2. Таштагы сүрөттөр жана скульптура.	1 саат
3.	Байыркы Чыгыш цивилизацияларындагы маданият	1. Жогорку маданият менен цивилизациянын белгилери. 2. Месопотамия маданияты	1 саат
4.	Антикалык доордогу маданият	1. Байыркы Греция маданияты. 2. Байыркы Рим маданияты.	1 саат
5.	Орто кылымдагы көркөм маданият	1. Византия маданияты 2. Каролингей маданиятынын кайра жаралышы. 3. Классикалык Орто кылым	1 саат
6.	Европалык Ренессанс	1. Италиядагы Ренессанс. 2. Франциядагы Ренессанс. 3. Барокко.	1 саат
7.	Жаны мезгилдеги маданият	1. Агартуу доорун-дагы интеллектуал-дык агым. 2. Агартуу доорун-дагы көркөм стиль.	1 саат
8.	19-кылымдагы Европа маданияты	1. Классицизм. 2. Романтизм. 3. Реализм.	1 саат
9.	20-кылымдагы Европа маданияты	1. Индустриалдык коомдон постиндус-триалдык коомго өтүү. 2. Модернизм жана постмодернизм. 3. Адабияты.	1 саат
10.	Байыркы Орус мамлекетинин искусствосу	1. Орус маданияты-нын өткөөл мезгили 2. Славяндардын христиан динине чейинки маданияты. 3. Кисев Рустун маданияты. 4. Москва Рустун маданияты.	1 саат
11.	Орус агартуусу	1. 17-кылымдагы орус маданияты. 2. 18-кылымдагы орус маданияты.	1 саат
12.	19-кылымдагы орус маданияты	1. 19-кылымдагы агартуу. 2. 19-кылымдагы орус адабияты.	1 саат
13.	Орус искусствосундагы «Күмүш кылым»	1.«Күмүш кылымдагы» адабият. 2. «Күмүш кылымдагы» философия жана коомдук ан-сезим	2 саат
14.	Советтик Россия маданияты	1. Жаны маданий саясат. 2. 20-кылымдын биринчи жарымын-дагы Совет адабияты. 3. Чет элдик орустар 4. Совет доорунун акыркы жылдарындагы маданият.	2 саат
		2-модуль	16саат
		Баардыгы	32 саат

2.2. Практикалык (семинардык) сабактар

Прак (сем) саба ктын №__ _	Сабактын аталышы жана кыскача мазмуну	Сабактын мүнөзү жана максаты,	Үй тапшырмасы	Текшерүү үчүн суроолор жан тапшырмалар	Саат тын саны
	1-модуль			**Учурдагы текшерүү**	
1.	Пикир алышуу процесси	Мүнөзү: Реферат жазып коргоо. Максаты: Кептик кайтарым байланышты камсыз кылуу (айтылган ойго карата угуучунун мамилесин байкоо, аныктоо).	Искусствонун негизги түрлөрү жана жанрлары. Искусствонун түрлөрүнүн классификациясы.	1. 2. Марксисттик адабияттаануунун өкүлдөрү кимдер, анын өзгөчөлүгү эмнеде? 3. Тартусстук-москвалык мектептин илимдеги орду?	1 саат
2.	Антикалык доордогу риторика	Мүнөзү: дискуссия Максаты: Риторика илимини н тарыхы, Антика доорунун көрүнүктүү ораторлору илимий трактаттарын окуп үйрөнүү.	Төмөнкү терминдерге сөздүкчө түзүү: Көркөм ойдон чыгаруу, көркөм өнөр (искусство), элестүүлүктүн материалдуу алып жүрүүчүсү, көркөм элес, сөздүк пластика, шарттуулук.	1. Көркөм элес жөнүндө түшүнүктөрдүн окшоштуктары менен айырмачылыктары? 2. Адабияттын көркөм сөз өнөрү катары касиеттери? 3. Адабияттын көркөм өнөрлөр тутумундагы орду жана ролу?	1 саат
3.	Байыркы Рим риторика сынын өнүгүшүн дөгү Марк Туллий Цицерон дун орду	Мүнөзү: ротация ыкмасы Максаты: М.Т.Цицерондун риторика илиминин өнүгүшүнө кошкон илимий эмгектерин окуп-үйрөнүү.	Төмөнкү терминдерге сөздүкчө түзүү: антикаарман, ички монолог, каарман, белги (белгилүүлүк) мотив, кейипкер, «аң-сезим сели», портрет, психологизм, рефлексия, тип, мүнөз, көркөм дүйнө, кейипкер менен автордун дистанциясы, жазуучу менен каармандын диалогу, көркөм дүйнө,	1.Адабий чыгармадагы кейипкерлер тутумунун касиеттери? 2.Кейипкердин портрети, жүрүм-турум формалары, кептик мүнөздөмөсү? 3.Автордун баалуулуктар тутумунун кейипкерге өткөрүлүшү?	1 саат

			инсандык реалдуулук, кейипкердин «өз алдынча жашоосу».		
4.	Орус риторикасы жана бүгүнкү изилдөөлөр	Мүнөзү: кичи тайпаларда иштөө Максаты: Орус риторикасынын өнүгүш жолу жана анын өнүгүшүнө салым кошкон ораторлордун эмгектери: (Е.Введенская, А.Рейнгольд ж.б.)	Төмөнкү терминдерге сөздүкчө түзүү: зат (буюм), деталь, конфликт, мотив, пейзаж, сюжет, тип, фабула, хронотоп, көркөм дүйнө.	1. Адабий чыгармада интерьердин жана пейзаждын сүрөттөлүшү? 2. Сюжеттин аткарган кызматтары?	1 саат
5.	Кыргыздардын чечендик өнөрү жөнүндө	Мүнөзү: командалык иш Максаты: Чечендик өнөрдүн классификациясын окуп үйрөнүү (акыл чечен, кургак чечен, көрөгөч чечен ж.б.)	Төмөнкү терминдерге сөздүкчө түзүү: аллюзия, диалогдуулук, интертексттүүлүк, палимпсест, пародия, пастиш, тууроо, постмодернизм, «постмодернисттик сезимталдык», көп сөздүүлүк, реминисценция, айтуу, стилизация, текст, травестия, «бөтөн сөз».	1. Көркөм чыгармадагы төл жана бөтөн сөз? 2. Көркөм чыгарманын тулкусундагы бейавтордук кептин формалары? 3. Азыркы адабияттаануудагы интертексттүүлүк түшүнүгүнүн мааниси?	2 саат
6.	Кеп жана тил.	Мүнөзү: дискуссия Максаты: Тил менен кептин ортосундагы айырмачылыктарды жана окшоштуктарды ажырата билүү.	Төмөнкү терминдерге сөздүкчө түзүү: архитектоника, кириндн эпизоддор, интертекстуалдуулук, композиция, лейтмотив, лирикалык чегинүү, монтаж, мотив, сюжет, хронотоп.	1.Көркөм чыгарманын архитектоникасы жана композициясы жөнүндө? 2.Мотив түшүнүгүнүн иликтениши, мотивдердин классификациялары? 3.Адабий чыгармалардагы монтаждын ыкмалары? 4.Композициянын мазмундук бөтөнчөлүктөрү?	1 саат
7.	Кептин коммуникативдик	Мүнөзү: кичи тайпаларда иштөө Максаты: Кептин	Төмөнкү терминдерге сөздүкчө түзүү:	1. Эпикалык чыгармадагы баяндоо жана	1 саат

	сапаттары	мазмундуулугун аныктоо.	жанр, инвариант, канон, очерк, баяндоочу, повесть, аңгеме, аңгемечи, ретардация, тек, роман, жомок, окуя, сюжет, эпопея.	баяндоочу? 2. Эпикалык чыгармада мейкиндик менен мезгилдин уюштурулушу? 3. Эпосто окуялардын өнүгүүсү, эпикалык сюжет жана конфликт? 4. Эпостун жанрларынын формалык-мазмундук өзгөчөлүктөрү?	
8.	Кептин тууралыгы. Кеп маданияты жана тилдик норма	Мүнөзү: командалык иш Максаты: кептин структурасынын тилдик нормага ылайык болушу - андагы сөздөрдүн, грамматикалык формалардын, ж.б. тилдик каражаттардын нормага ылайык болушу.	Төмөнкү терминдерге сөздүкчө түзүү: лириканын жанрлары, канон, композиция, лирика, лирикалык каарман, медитациялык лирика, психологизм, ролдук лирика, окуя, субүекттик уюштурулуш, суггестиялуулук, сюжет.	1. Лирикалык чыгарманын курулушунун өзгөчөлүктөрү? 2. Лириканын медитациялык башталмасы жана суггестиялык таасири. 3. Лирикалык чыгармалардын поэтикалык сюжети жана композициясы көйгөйү? 4. Лирикалык субүекттин тарыхый типтери?	1 саат
9.	Кеп байлыгы	Мүнөзү: дискуссия Максаты: Кептин коммуникативдик сапаттарын аныктоо, кептин лексикалык, семантикалык байлыктары.	Төмөнкү терминдерге сөздүкчө түзүү: автор, водевиль, гипербола, диалог, жанр, канон, катарсис, композиция, комедия, конфликт, мелодрама, миракль, моралите, мистерия, монолог, трагедия, трагикомедия, ремарка, реплика, сюжет, фарс.	1. Драмалык чыгармаларды сценалык интерпретациялоо көйгөйү? 2. Драмалык сюжеттин аякталгандыгы, драмалык конфликттин ишке ашырылышы? 3. Театралдык-дарамалык кептин өзгөчөлүктөрү?	1 саат
10.	Кеп тактыгы	Мүнөзү: эссе жазуу Максаты: Кептин реалдуу чындык жана ой-жүгүртүү	Төмөнкү терминдерге сөздүкчө түзүү: бестселлер,	1. Адабияттык классиканын мааниси, классиктердин	1 саат

		менен байланышын аныктоо.	беллетристика, канондоштурулган адабият, классика, массалык адабият, мистификация, адабияттык репутациялар, адабияттын социологиясы, окурман.	чыгармачылыгынын ролу? 2. Беллетристиканын мүнөздүү белгилери, анын доордун маданий турмушун түшүнүү үчүн мааниси? 3. Массалык адабияттын жанрдык-тематикалык канондору, сюжеттик схемалары? 4. Адабияттык репутациялардын олку-солку болуусунун себептери?	
11.	Кептин орундуулугу	Мүнөзү: кичи тайпаларда презентациялар даярдоо Максаты: Кептин стилдик орундуулугу – анын турмуштук чөйрөгө, кептин шартына ылайыкталган сапаттарын аныктоо.	Төмөнкү терминдерге сөздүкчө түзүү: акмеизм, барокко, имажинизм, импрессионизм, классицизм, адабияттык жалпылык, адабияттык багыт, адабияттык жараян, адабияттык агым, адабияттык мектеп, модернизм, натурализм, реализм, сентиментализм, символизм, футуризм, көркөмдүк тутум.	1. Адабияттык жалпылыктар – синхрондуулар, диахрондуулар, көркөмдүүлөр? 2. Адабияттык багыттын жаралуусунун тарыхый, коомдук, эстетикалык өбөлгөлөрү? 3. Адабияттык агымдарды ажыратуунун принциптери? 4. Адабияттык мектептердин түзүлүү принциптери?	1 саат
12.	Кеп тазалыгы	Мүнөзү: баяндамаларды даярдоо Максаты: Кептин маданияттуулугун, түшүнүктүүлүгүн, көркөмдүгүн жогорулата турган сапаттарды аныктоо.	Ырларга талдоо жүргүзүүнү аягына чыгаруу.	1. «Отуз жаш» ырын жатка айтып бер. 2. «Мен эмнеден уялам» ырын жатка айтып бер. 3. «Адамзат» ырын жатка айтып бер. 4. «Замандашыма» ырын жатка айтып бер.	1 саат
13	Кеп көркөмдүгү	Мүнөзү: кичи тайпаларда презентациялар			1 саат

		даярдоо Максаты: Кептин көркөмдүк кызматын жана аны жаратуучу себептерди аныктоо.			
14	Искусствонун манызы жана аткарган кызматы	Мүнөзү: кичи тайпаларда презентацияларды даярдоо Максаты: Искусство - көркөм образдуу чөйрөдөгү жана жанрдагы айырмачылыктарын аныктап берүүчү атайын адистештирилген иш аракет экендигин аныктоо.	Искусствонун негизги түрлөрү жана жанрлары. Искусствонун түрлөрүнүн классификациясы.	1.Көркөм маданияттын субүектилери кайсылар? 2.Көркөм маданияттын структурасы эмнелерден турат?	1 саат
15	Алгачкы коомдогу маданият	Мүнөзү: баяндамаларды даярдоо. Максаты: Алгачкы коомдогу маданият эн узак убакытты камтыган жана эн аз изилденген мезгил болуп саналат. Алгачкы же архаикалык коомдогу маданияттын үлгүлөрүн аныктоо	Алгачкы коомдогу маданияттын пайда болуу өбөлгөлөрү. Таш балбалдардагы сүрөттөр жана скульптуралар.	1.Архитектуралык курулштардын пайда болуш себептери? 2. Матриархаттык жана патриархаттык коомдук түзүлүш жөнүндө?	1 саат
					16 саат
			2-модуль		
1	Байыркы Чыгыш цивилизацияларындагы маданият	Мүнөзү: эссе жазуу Максаты: Байыркы Чыгыш цивилизациясындагы эки агымды аныктоо (коомдук-саясий (мамлекет), социалдык-маданий (цивилизация)).	Жогорку маданияттын жана цивилизациянын белгилери. Байыркы Египет маданияты. Месопатамия мадания. Шумер-Аккад маданияты.	Вавилон жана Ассирия маданиятынын өзгөчөлүктөрү кайсылар?	1 саат
2	Антикалык доордогу маданият	Мүнөзү: командалык иш Максаты:	Байыркы Греция маданияты. Байыркы Рим маданияты.	Классикалык доордогу адабияттын өнүгүшү	1 саат

		Антикалык доордугу маданияттын этаптарын, байыркы Рим жана байыркы Греция маданияттарынын классификациясын аныктоо.		өзгөчөлүктөрү? (Сократ, Платон, Аристотель, Эсхил, Софокл, Эврипит ж.б.)	
3	Орто кылымдагы көркөм маданият	Мүнөзү: дискуссия Максаты: Орто кылымдын маданиятынын классификациясы: Византия маданияты, Каролинг кайра жаралуу доорунун мүнөздүү белгилерин аныктоо.	Каролинг кайра жаралуу доорунун пайда болуш жана өнүгүш тарыхы. Классикалык орто кылымдын көрүнүктүү адабиятчылары.	Орто кылымда университеттердин пайда болуу тарыхы? Роман стили: Вальтер Скотт. Орто кылымдагы рыцардык тарбиянын өзгөчөлүктөрү эмнеде?	2 саат
4	Европалык Ренессанс	Мүнөзү: кичи тайпаларда иштөө Максаты: Батыш жана Чыгыш Европадагы маданияттын кайра жаралуу мезгилдерине аныктама берүү.	Венеция мектебинин көрүнүктүү өкүлдөрү: (Данте Алигьери-1265-1321, Дж.Боккаччо- 1313-1375)	Данте Алигьери. «Божественная комедия». Дж.Боккаччо «Декамерон». Окуп айтып берүү.	1 саат
5	Жаңы мезгилдеги маданият	Мүнөзү: кичи тайпаларда иштөө Максаты: Агартуу доорунун агымдары, жана ага салым кошокон улуу философдордун эмгектери менен таанышуу.	Жаңы мезгилдеги маданияттын көрүнүктүү өкүлдөрү: Вольтер, Ж.Ж.Руссо, Ш.Монтескье, Д.Дидро, Дж.Локк, И.В.Гете, Т.Гоббс, Р.Декарт, И.Кант.	Аталган авторлордун чыгармаларын окуп, айтып берүү.	1 саат
6	19-кылымдагы Европа маданияты	Мүнөзү: дискуссия Максаты: 19-кылымдагы Европа маданияты менен таанышуу.	Романтизм агымындагы адабияттын көрүнүктүү өкүлдөрү: Э.Т.А.Гофман, Дж.Байрон, В.Гюго, М.Ю. Лермонтов, Ф.И.Тютчев. О.Бальзак, Э.Золя, Л.Н.Толстой.	Э.Т.А.Гофман «Эликсир дьявола», Дж.Байрон «Манфред» жана «Каин», В.Гюго «Человек который смеется», М.Ю.Лермонтов «Руслан и Людмила», Ф.И.Тютчев ырларынан жаттоо,	2 саат

				О.Бальзак «Шагреневая кожа», Э.Золя «Западня», «Жерминаль», Л.Н.Толстой «Анна Каренина».	
7	20-кылымдагы Европа маданияты	Мүнөзү: кичи тайпаларда иштөө Максаты: 20-кылымдагы Европа маданияты менен таанышуу.	20-кылымдагы Европа адабияты. Т.Манн, Анатоль Франс.	Томас Манн «Волшебная гора», Анатоль Франстын чыгармаларынан окуп, айтып берүү.	1 саат
8	Байыркы Орус мамлекетинин искусствосу	Мүнөзү: Кичи группаларда иштөө. Максаты: Орус маданиятынын мезгилдерге бөлүнүшү тууралуу түшүнүк алуу.	Славяндардын христиан динине чейинки маданияты. Киев Рустун маданияты. Байыркы Орус маданиятындагы жазуу жана адабият.	Орус алфавитинин негиздөөчүлөрү Кирилл жана Мефодий. Байыркы Орус маданиятынын өнүгүшүндөгү чиркөөнүн ролу.	1 саат
9	Орус агартуусу	Мүнөзү: дискуссия Максаты: Орус агартуусундагы эки мезгилдин: 17-кылымдагы өткөөл мезгил жана 18-кылымдагы Петр-1 дин агартууга кошкон салымы.	17-кылымдагы орус маданиятынын агартууга тийгизген таасири. 18-кылымдагы орус маданияты.	Д.И.Фонвизин «Недросль», Н.М.Карамзин «Бедная Лиза».	1 саат
10	19-кылымдагы орус маданияты	Мүнөзү: ротация ыкмасы Максаты: 19-кылымдагы орус маданияты жөнүндө түшүнүк алуу.	19-кылымдагы Орус маданиятынын денгээли.	А.С.Пушкин жомокторунан окуу, А.Н.Островский «Болот кантип курчуду», И.С.Тургенев «Муму», Н.В.Гоголь «Вечера на хуторе близ, Диканьки», Ф.М.Достоевский «Идиот».	1 саат
11	Орус искусствосундагы «Күмүш кылым»	Мүнөзү: кичи тайпаларда презентациялар даярдоо Максаты: 19-кылымдын 90-жылдарындагы илим, искусство жана маданияттын кескин өзгөрүшү.	Төмөнкү терминдерге сөздүкчө түзүү: акмеизм, барокко, футуризм, космизм, пессимизм, эстетизм, символизм.	К.Бальмонт, М.И.Цветаева, С.А.Есенин, А.Ахматованын ырларынан жаттоо.	2 саат
12	Советтик	Мүнөзү:	Жаны маданий	20-кылымдын	2 саат

	Россия маданияты	баяндамаларды даярдоо Максаты: Советтик Россиянын маданияты жана агартуусуна Октябрь Революциясынын тийгизген ролун окуп үйрөнүү.	саясат. 20-кылымдын биринчи жарымындагы Советтик адабият. 20-кылымдын экинчи жарымындагы Советтик адаият.	биринчи жарымындагы улуу орус акындары А.А.Блок, С.А.Есенин, В.В.Маяковский «Бубновый валет» чыгармалары менен таанышуу. 20-кылымдын экинчи жарымындагы көрүнүктүү адабиятчылар М.Горький «Мать», «Мой университет», М.А.Шолохов «Тихий Дон».	
					16 саат
					32 саат

6. БИЛИМ БЕРҮҮ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

6.1. Аудиториялык сабактарда колдонулуучу билим берүү технологиялары

«Балдар риторикасы жана дүйнөлүк көркөм маданият» окуу дисциплинасын өтүүдө аудиториялык сабактарда негизинен дарс технологиясы басымдуу колдонулат. Дарстардын негизги милдети – студенттерди ММКнын теориясы жана практикасы боюнча билимдер тутуму менен тааныштыруу. Дарстар дисциплинанын программасында камтылган негизги маселелерди чагылтат. Материалды баяндап берүүдө дарстардын ар кыл түрлөрү: киришүү дарсы, проблемалуу дарс, илгерилетүүчү дарс, жыйынтыктоочу дарс колдонулат. Окутуучу студенттердин ой жүгүртүү ишмердүүлүгүн активдештирүү, теманын жеке маселелерин талдоо, жалпылоо, өзгөчөлүктөрүн айкындоо билгичтиктери менен көндүмдөрүн калыптандыруу милдетин коёт.

Даярдоонун багытынын ЖКББ МББСнын талаптарына ылайык, компетенттүүлүктүк мамилени ишке ашыруу окуу жараянында студенттердин кесиптик көндүмдөрү менен компетенцияларын калыптандандыруу жана өнүктүрүү максатында сабак өтүүнүн активдүү жана интерактивдүү формаларын (ишкер жана ролдук оюндарды, конкреттүү кырдаалдарды талдоону, психологиялык жана башка тренингдерди) аудиториядан тышкаркы иш менен айкалышта кеңири колдонулат.

6.2. Аудиториялык сабактарда колдонулуучу интерактивдүү билим берүү технологиялары

Практикалык сабактар теориялык жана практикалык мүнөздөгү суроолорду камтыйт. Талкууга коюлуучу маселелер мазмундуу, актуалдуу келип, дарстарда берилген негизги жоболорду чагылтууга тийиш. Практикалык сабактарды өтүү дарстарда берилген билимдерди бышыктоого жана студенттерди өз алдынча иштөөгө багыттоого арналат. Практикалык сабактар окутуунун интерактивдүү формаларын колдонуу менен өткөрүлөт, бул студенттерге каралып жаткан маселе боюнча өз көз карашын айтууга жана аны талкуу учурунда коргоого үйрөнүүгө жол ачат. Практикалык сабактарда студенттердин илимий маалымат менен иштей билүү, чечимдерди талдай жана жалпылай, кабыл ала жана негиздей билүү билгичтиктери менен көндүмдөрүн калыптандыруу, өркүндөтүү дидактикалык маселелери чечилет.

Аналитикалык жалпылоо – окулганды суммалоону, кошууну болжогон жазуу ишинин түрү. Окулгандын негизинде түзүлөт, окулганды туура түшүнүүнү чагылтат. Макалада же китепте камтылган материал жалпыланчу жана кыска бааланчу жазуу иши.

«Биргелешип издөө» дискуссиясы – окутуучу күн мурун камдаган суроолордун жардамы менен студенттердин тема, проблема же текст боюнча түшүнүктөрүн тереңдетүү максатында талкуу жүргүзүү. Жетелөөчү суроолордун жардамы менен талдоо жасоону болжойт.

Дискуссия – туура ыкмаларды гана колдонуп, акыйкаттыкка жетүүгө багытталган талаш. Бул тематикалык жана формасы корректтүү полемика. Анын максаты түрдүү көз караштарды кароо, акыйкаттыкты издөө, табуу болуп саналат.

Жуптарда иштөө – проблеманы, суроону жуп-жуп болуп талкуулоо. Тайпада иштөөнүн бир бөлүгү, этабы болуп саналат.

Кайчылаш дискуссия – эки ача суроонун негизинде, эки тараптын өз аргументтерин (жүйөөлөрүн) кезек менен келтирүүсү түрүндө так уюштурулган дискуссия.

Кичи топтордо иштөө – үч-жети кишиден турган топторго биригип, бир максатты көздөп, баарлашууда жана биргелешкен ишмердүүлүктө кызыкчылыктары менен керектөөлөрү окшош болгон окуу иш-аракети. Белгилүү бир ишти аткаруу үчүн бир нече адамдын биригүүсү менен жүзөгө ашат.

Ротация усулу менен пикир алмашуу – чогуу иштөөнүн стратегиясы, дискуссиянын бир түрү, маселелерди, проблемаларды белгилүү бир схема боюнча талкуулоо.

Т-схема – аргументтер менен контраргументтерди келтирүү үчүн графикалык уюштуруучу. Маалыматты классифкациялоого, баалоого, тутумдаштырууга жол берет. Мында карама-каршы турумдар көрсөтмөлүү берилет.

Эссе – конкреттүү себеп же маселе боюнча жекече таасирлер менен пикирлерди чагылтуучу, баяндоонун предметин аныктоого жана аягына чыгарууга талаптанбаган, көлөмү чакан жана композициясы эркин прозалык чыгарма.

9-жадыбал. Интерактивдүү формаларда өтүлүүчү аудиториялык сабактардын үлүшү

Семестри	Сабактын түрү	Колдонулуучу интерактивдүү билим берүү технологиялары	Сааттардын саны
6	Пд, ид	Проблемалуу дарс, илгерилетилген дарс	16
		Аналитикалык жалпылоо, ассоциативдүү жазуу, «Биргелешип издөө» дискуссиясы, дискуссия, жуптарда	16

		иштөө, кайчылаш дискуссия, кичи топтордо иштөө, ротация, Т-схема, түрдүү булактар боюнча баяндама	
Жыйынтыгы:			32

Окуу дисциплинасынын аудиториялык сабактарында интерактивдүү формада өтүлүүчү сааттардын жалпы үлүшү 50%ды түзөт.

7. ЖЕТИШҮҮНҮ КҮНДӨЛҮК ТЕКШЕРҮҮНҮН, АРАДАГЫ АТТЕСТАЦИЯНЫН ЖАНА ОКУУ ДИСЦИПЛИНАСЫНДА ИШКЕ АШЫРЫЛУУЧУ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРДЫН БААЛООЧУ КАРАЖАТТАРЫ

550700 – Педагогика багытынын ЖКББ МББСнын талаптарына ылайык студенттердин жекече жетишүүсүнүн дисциплина боюнча мерчемделген окутуунун натыйжаларына ылайыктыгын аттестациялоо үчүн баалоочу каражаттардын чени түзүлгөн (1-тиркеме). Ага 1-2-модулдун (арадагы аттестациянын, зачеттун) суроолору, ошол суроолор боюнча түзүлгөн модулдун жана зачеттун Экзамендик билеттери кирет.

8. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАСЫ БОЮНЧА ТЕКШЕРҮҮЧҮ-БААЛООЧУ ИШМЕРДҮҮЛҮКТҮ УЮШТУРУУ

Дисциплинаны өздөштүрүүнүн натыйжаларын текшерүү жана баалоо окутуучу тарабынан практикалык сабактарды өтүү, ошондой эле студенттердин өз алдынча иштерди аткаруу, модулдук текшерүү, арадагы аттестация (зачет) жараянында жүзөгө ашырылат. Практикалык сабактардын мазмуну боюнча ар бир практикалык сабакта оозеки сурамжылоо (күндөлүк текшерүү) жүргүзүлүп, студенттердин оозеки жооптору салттуу шкалада да, упайлык шкалада да бааланат (мисалы, “эң жакшы” – 86-100 упай, “жакшы” – 76-85 упай, “орто” – 60-75 упай, “жаман” – 0-59 упай). Модулдук текшерүү жана арадагы аттестация (зачет) оозеки формада өткөрүлүп, ал үчүн үч суроодон турган Экзамендик билеттер даярдалат. Экзамендик билеттер теориялык маселелерди да, практикалык мүнөздөгү тапшырмаларды да камтышат. Студенттердин Экзамендик билеттердин суроолоруна берген жооптору салттуу шкалада да, упайлык шкалада да бааланат (мисалы, “эң жакшы” – 86-100 упай, “жакшы” – 76-85 упай, “орто” – 60-75 упай, “жаман” – 0-59 упай). Студенттердин практикалык сабактардан жана эки модулдан топтогон упайлары жыйынтыктоочу бааны коюу үчүн жетиштүү болсо, алар арадагы аттестациядан (зачеттон) бошотулат.

8.1. Учурдагы текшерүү (УРТ)

Учурдагы текшерүүнү жүргүзүү үчүн текшерүүчү суроолор жана тапшырмалар (20 тесттен аз эмес тесттик тапшырмалар), **жыйынтыктоочу текшерүү** үчүн суроолор жана тапшырмалар (30дан аз эмес тесттик тапшырмалар).

8.2. Дисциплинаны окутууда төмөндөгүдөй текшерүү жүргүзүлүшү зарыл:

1. Оозеки суроолорду жүргүзүү;
2. Жазуу жүзүндө суроолорго жооп берүү;
3. Аралаш суроолор (комбинированный);
4. Үй тапшыпманы презентация кылуу жана группага жана жекече берилген тапшырмаларды талкуулоо, өтүлгөн материалды талкуулоого, анализдөөгө катышуу жана курстагы материалдарды системалаштырууга көнүгүү;
5. Тренинг,тегерек стол, дебат,топ менен иштөөдө чыгармачылык жана өз билимин жактоо, чечим кабыл алууда башкалардын ою менен макулдашуу,талкуулоо;
6. Тесттер-жазуу(электрондук) текшерүүнүн түрү(Тест-тапшырма,Тест-процесс,Тест- ыкма, Тест-контролдоонун формасы, Тест-инструмент).

8.3. (РРТ)

(РРТ) га Студент УРТ жана СӨИ 42 баллдан төмөн эмес алган учурда, бекитилген графиктин негизинде 9- 18- жумада (академиялык календарь) кирет.

РРТ ны кафедранын чечими менен текшерүү иштери же тестирлөө жүргүзүлөт(бланкага же электрондук) жана жыйынтыгы электродук формада жазылат. 1- жана 2- РРТ дө 60 балл дан кем алып калган студент аттестациядан өтпөйт жана кайра курса жазылууга укугу бар.(кайталап окуу). Студенттердин себептүү сабак калтыргандары, окуу бөлүмү боюнча проректордун уруксааты менен РРТ жиберилет.

10-жадыбал. Жазуу иштерин баалоонун болжолдуу чен-өлчөмдөрү

№	Баалоонун параметрлери	Упайлардын саны
1	Жазуу ишинин (рефераттын, эссенин ж.б.) мазмунун анын максаты менен милдеттерин так аныктоо аркылуу түшүнүү. Жазуу ишинин грамматикасы менен стилистикасы.	18 упай
2	Жазуу ишин (рефератты, эссени ж.б.) аткаруунун планынын болушу.	2 упай
3	Теориялык билимдердин жана аларды жазуу ишин (рефератты, эссени ж.б.) аткарууда өзгөртүп түзүү билгичтиктеринин болушу.	2 упай
4	Жазуу ишин (рефератты, эссени ж.б.) аткарууда практикалык билгичтиктердин болушу.	4 упай
5	Тыянактардын, жалпылоолордун болушу жана	2 упай

	аныкталышы.	
6	Жазуу ишин (рефератты, эссени ж.б.) тариздөө.	2 упай
	Жыйынтыгы	**Жалпы сумма 30**

11-жадыбал. Студенттин өз алдынча ишин баалоо

1.3. СӨИнин түзүмү

К№	СӨИнин темалары	Отчеттуулук формасы	Упайлар
	Жыйынтыгы	Бардык тапшырмалардан алган упайлары кошулуп, чыккан сумма тапшырмалардын санына бөлүнүп, орточо упайы чыгарылат (24-40 упайдын чегинде болсо тапшырманы аткарган болот).	
1.	Байыркы риторика	Даяр болгон сөздүктү көрсөтүү	Терминологиялык минимум 90-100% камтылса – 40 упай; 60-80% камтылса – 35 упай; 40-50% камтылса – 25 упай; 20-30% камтылса – 15 упай.
2.	Байыркы Греция менен Римдеги риторика	Даяр болгон конспектти көрсөтүү	Маалыматтар 90-100% камтылса – 40 упай; 60-80% камтылса – 35 упай; 40-50% камтылса – 25 упай; 20-30% камтылса – 15 упай.
3.	Орто кылым риторикасы	Баптын конспектисин жана суроолорго жоопторун көрсөтүү	Конспектте берилген тексттин мазмуну толук ачылса – 40 упай; жарым-жартылай ачылса – 30 упай; ачылбаса – 20 упай.
4.	Кыргыздын чечендик өнөрүнүн этаптары. Легендарлык чечендердин чечендик өнөрү (Жээренче чечен, Көрөгөч чечен, Манас доорундагы Ажыбай, Байжигит ж.б чечендер).	Тандалып алынган тексттин контексттик талдоосун көрсөтүү	Талдоодо берилген тексттин мазмуну толук камтылса – 40 упай; жарым-жартылай камтылса – 30 упай, аз камтылса – 15 упай.

5.	18-19-кылымдагы Тилекмат, Сарт, Мойт, Садыр акелер.	Тандалып алынган поэтикалык тексттин талдоосун көрсөтүү.	Талдоодо берилген тексттин мазмуну толук камтылса – 40 упай; жарым-жартылай камтылса – 30 упай, аз камтылса – 15 упай.
6.	Куудулдардын чыгармачылыгындагы чечендик сөздөр (Жоошбайдын жана Куйручуктун жоруктары. Шаршендин окуялары).	Тандалып алынган жомоктун талдоосун көрсөтүү.	Талдоодо берилген тексттин мазмуну толук камтылса – 40 упай; жарым-жартылай камтылса – 30 упай, аз камтылса – 15 упай.
7.	Тил менен кептин жалпылыгы жана өзгөчөлүгү.	Тандалып алынган тексттин композициясына талдоону көрсөтүү.	Талдоодо берилген тексттин мазмуну толук камтылса – 40 упай; жарым-жартылай камтылса – 30 упай, аз камтылса – 15 упай.
8.	Комедиялык чыгарманын поэтикасын талдоо: 1.Д.И.Фонвизин «Недоросль».	Тандалып алынган тексттин поэтикасына талдоону көрсөтүү.	Талдоодо берилген тексттин мазмуну толук камтылса – 40 упай; жарым-жартылай камтылса – 30 упай, аз камтылса – 15 упай.

8.4. Студенттердин жетишкендиктерин баалоонун жол-жобосу

Компетенциялардын, билимдердин, билгичтиктер-дин жана көндүмдөрдүн деңгээлин аныктоонун түрлөрү, ыктары, формалары көрсөтүлөт.

Текшерүүнүн түрүн жана формасын тандоо дисциплинанын максаты жана калыптандырылуучу компетенциялардын мазмуну менен аныкталууга тийиш.

Бул бөлүмдө компетенциялардын калыптангандык деңгээлин баалоонун чен-өлчөмдөрүн келтирүү сунушталат, алар окутуучу тарабынан предметтин бөтөнчөлүгүн эске алуу менен текшерүүнүн өзүнчө формалары боюнча иштелип чыгат.

Ушул эле жерде ар бир модуль боюнча текшерүүчү суроолор жана Зачеттик Экзамендик билеттин (жазуу ишинин) түзүмү ар бир тапшырманы баалоонун чен-өлчөмдөрүн көрсөтүү менен келтирилет.

8.5. СӨИни баалоонун болжолдуу чен-өлчөмдөрү

Баалоонун параметрлери	Упайлардын саны
1. Студенттин СӨИни тариздөө деңгээли: илимийлүүлүк, логикалуулук, ырааттуулук, практика менен байланышы, өз алдынча тыянактардын болуусу.	СӨИ талапка толук ылайык таризделсе – 40 упай; жарым-жартылай ылайык таризделсе – 30 упай; ылайык эмес

	таризделсе – 15 упай.
2. Студенттин СӨИнин мазмундук бөлүгүн иштеп чыгуу деңгээли: илимийлүүлүк, логикалуулук, ырааттуулук, чыгармачылык, практика менен байланышы, өз алдынча тыянактардын болуусу.	СӨИнин мазмундук бөлүгү талапка толук ылайык иштелсе – 40 упай, жарым-жартылай ылайык иштелсе – 25 упай, ылайык эмес иштелсе – 15 упай.
3. Студент СӨИни коргоодо көрсөткөн билимдер менен билгичтиктер, көндүмдөр деңгээли: адабий-теориялык терминологияны билүүсү, адабий жараяндын жалпы мыйзам ченемдүүлүктөрүн билүүсү, адабий чыгарманын композициясы жана сюжети боюнча билимдерге ээ болуусу, адабий чыгармаларды талдоонун түрдүү усулдарын билүүсү жана колдоно алуусу, ар түрдүү жанрлардагы адабий чыгармаларды талдоо көндүмдөрүнө ээ болуусу, жазуу иштерин аткара алуусу, изилдөө ишин жүргүзө алуусу.	Студент СӨИни коргоодо берилген билимдер, билгичтиктер, көндүмдөр топтомун толук көрсөтө алса – 40 упай, жарым-жартылай көрсөтө алса – 25 упай, төмөн деңгээлде көрсөтө алса – 15 упай.
4.Маалыматты көрсөтмөлүү берүү билгичтигинин жана көндүмдөрүнүн болушу: текстти моделдер, схемалар, жадыбалдар, сүрөттөр, видеоматериалдар менен коштотуу.	Маалыматты көрсөтмөлүү берүү жогору деңгээлде ишке ашырылса – 40 упай, орточо деңгээлде ишке ашырылса – 25 упай, төмөн деңгээлде ишке ашырылса – 15 упай.
Жыйынтыгы	Бардык параметрлер боюнча коюлган упайлары кошулуп, чыккан сумма парамертрлердин санына бөлүнүп, орточо упайы чыгарылат (24-40 упайдын чегинде болсо тапшырманы аткарган болот).

Учурдагы текшерүүнү жүргүзүү үчүн текшерүүчү суроолор жана тапшырмалар (20 тесттен аз эмес тесттик тапшырмалар), **жыйынтыктоочу текшерүү** үчүн суроолор жана тапшырмалар (30 тесттен аз эмес тесттик тапшырмалар).

1-модулдун суроолору

1. Адабият теориясы илим катары. Адабият теориясынын предмети жана мазмуну. Адабияттаануучулук терминология.

2. Көркөм өнөрдүн маңызы концепциясы. Тууроо теориясы (мимесис). Символизация теориясы.

3. Көркөм өнөрдүн маңызы концепциясы. Көркөм өнөрдөгү типтүү жана мүнөздүү.

4. Көркөм өнөр эстетикалык кубулуш катары. «Эстетикалуу» терминин маанилеринин тарыхы.

5. Адабият көркөм өнөрдүн түрү катары. Адабияттын башка көркөм өнөрлөрдүн катарындагы ролу.

6. Көркөм образ көркөм өнөрдүн жалпы категориясы катары. Көркөм образдагы шарттуулук менен турмушка окшоштук.

7. Адабияттаануудагы мифологиялык мектеп.

8. Адабияттаануудагы маданий-тарыхый мектеп.

9. Адабияттаануудагы салыштырма-тарыхый мектеп.

10. Биографиялык метод. Адабияттаануудагы психологиялык мектеп.

11. Адабияттаануудагы формалык мектеп.

12. Адабияттаануудагы психоаналитикалык метод.

13. Адабияттаануудагы структурализм. Структурализмдин теориялык жоболорунун адабияттаануунун өнүгүшүнө таасири.

14. Герменевтика гуманитардык илимдердин методологиялык негизи катары. Салттуу герменевтика.

15. Герменевтика гуманитардык илимдердин методологиялык негизи катары. Бейсалт герменевтика.

16. Диалогдуулук герменевтиканын түшүнүгү катары. Түшүнүктүн М.Бахтиндин эмгектеринде иштелиши.

17. Адабиятты кабыл алуу. Рецептивдүү эстетика. Окурман (имплициттүү, эксплициттүү, реалдуу, массалык).

18. Адабияттык иерархиялар (классика, беллетристика, массалык адабият).

19. Чыгарманы тарыхый-функционалдык үйрөнүү. Адабий сын.

20. Автор жана анын чыгармада катышуусу. Автордук беткап: түшүнүктүн илимий эмгектерде иштелиши.

21. Автор жана анын лирикалык чыгармада катышуусу. Лирикалык каарман: түшүнүктүн илимий эмгектерде иштелиши.

22. Автордук эмоциялуулуктун типтери (пафостун түрлөрү).

23. Көркөм өнөрдүн тематикасы. Көркөм чыгарманын идеясы (автордук концепция).

24. Адабий чыгарманын курамы (форма менен мазмун). Адабий чыгарманын курамына дихотомиялуу жана көп деңгээлдүү мамилелер.

25. Чыгарманын көркөм дүйнөсү: түшүнүктүн мазмуну. Түшүнүктүн Д.С.Лихачевдин эмгектеринде иштелиши.

2-модулдун суроолору

26. Чыгармадагы адамдын образы: тип, мүнөз, инсан.

27. Кейипкер жана анын баалуулуктук багытталуусу. Адабияттык «артыкча типтер».

28. Адабий чыгарманын кейипкери. Кейипкердин жүрүм-турум формасы.

29. Көркөм чыгармадагы кейипкердин портрети. Портреттик сыпаттоолордун типтери.
30. Көркөмдүк психологизм. Адабий чыгармадагы психологизмдин формалары жана каражаттары.
31. Автордун жана кейипкердин баалуулуктук багытталууларынын карым-катышы. Адабияттык кейипкерлердин «өз алдынча» жашоосу.
32. Көркөм чыгармадагы зат (буюм). Деталь көркөм предметтүүлүктүн компоненти катары.
33. Көркөм чыгармада табияттын катышуусунун формалары. Пейзаж.
34. Хронотоп. Түшүнүктүн М.Бахтиндин эмгектеринде иштелиши.
35. Көркөм чыгармадагы мейкиндиктик-мезгилдик уюштурулуш.
36. Сюжет жана анын адабий чыгармадагы функциялары. Сюжет жана конфликт.
37. Адабий чыгармадагы көп сөздүүлүк жана бөтөн («бейавтордук») сөз. Стилизация, пародия, айтуу, реминисценция.
38. Көркөм чыгарманын композициясы. Композициялык ыкмалар.
39. Көркөм адабияттагы «көрүү чекити» проблемасы. Түшүнүктүн Б.Успенскийдин эмгектеринде иштелиши.
40. Мотив: терминдин мааниси. Мотивдердин классификациясы. Баяндоону (чыгарманы) лейтмотивдик куруу принциби.
41. Адабий чыгарманы үйрөнүү принциптери: сыпаттоо, талдоо, интерпретация. Имманенттүү жана контекстуалдуу үйрөнүү.
42. Адабиятты тектик бөлүштүрүү.
43. Адабияттын эпикалык теги. Эпостун жанрлары.
44. Лирика адабияттын теги катары. Лириканын жанрлары.
45. Драма адабияттын теги катары. Драмалык жанрлар.
46. Жанр формалык-мазмундук бүтүндүк катары. Канондук жана бейканондук жанрлар.
47. Адабияттык жараян. Адабияттык өнүгүүнүн стадиялуулугу.
48. Адабиятык жараян. Д. С. Лихачев орус адабиятынын тарыхындагы прогрессивдүү линиялар тууралуу.
49. Адабияттык жараян. Адабияттык жалпылыктар (көркөмдүк системалар).
50. Стиль. Индивидуалдуу автордук стиль. Эл аралык адабияттык жалпылыктар – «улуу стилдер» (Д.С.Лихачев).

Дисциплинаны окуп-үйрөнүүнүн жыйынтыктары боюнча жыйынтыктоочу (семестрдик) текшерүүнүн (экзамендин) суроолору

1. Адабияттаануу көркөм адабият жөнүндө илим катары. Негизги жана көмөкчү адабияттаануучулук дисциплиналар.
2. Адабият жана турмуш. Көркөм адабият башка көркөм өнөрлөр чөйрөсүндө. Адабияттагы кубулуштардын манызын билдирүү.
3. Көркөм өнөр таанымдык ишмердүүлүк катары. Тууроо, символдоштуруу, оюн теориялары. Типтүү жана мүнөздүү.
4. Автор жана анын чыгармада катышуусу. «Автор» терминининин мааниси. Чыгармадагы автордук субүективдүүлүк жана автор реалдуу адам катары.
5. Адабий чыгарма көркөм бүтүндүк катары. Көркөм чыгарманын мазмуну жана формасы. Чыгарма. Цикл (Түрмөк). Фрагмент (Үзүндү).

6. Текст филологиянын түшүнүгү катары. Текст семиотиканын жана культурологиянын түшүнүгү катары.
7. Герменевтика. Түшүнүү, Түшүндүрүү (Интерпретация). Маани. Диалогдуулук герменевтиканын түшүнүгү катары.
8. Окурман жана автор. Окурмандын чыгармада катышуусу. Массалык окурман.
9. «Бийик адабият». Массалык адабият. Беллетристика. Адабий репутациялардын олку-солку болуусу. Көркөм өнөр менен адабияттын элиталык жана антиэлиталык концепциялары. Адабияттагы элдүүлүк.
10. «Чыгарманын дүйнөсү» термининин мааниси. Кейипкер жана анын баалуулуктук багытталуусу. Кейипкердин аң-сезими жана өзүн андоосу.
11. Портрет. Зат. Пейзаж. Мезгил жана мейкиндик.

12. Адабий чыгарманы кароонун принциптери. Сыпаттоо жана талдоо. Адабияттаануучулук интерпретациялар. Контексттик иликтөө.

13. Автордук эмоциялуулуктун типтери: героикалуулук, сентименталдуулук, романтикалуулук, трагедиялуулук.

14. Күлкү, комедиялуу, ирония түшүнүгү.

15. Көркөм усул жана стиль. Көркөм элести жаратуу ыктарынын эволюциясы.

16. Адабий жараян. XIX-XX кк. адабий жалпылыктар (көркөм тутумдар). Көркөм багытар адабий жараяндын түзүүчүлөрү катары. Агым – адабий багыттын бөлүгү. Топтор жана мектептер.

17. Адабияттын чөлкөмдүк жана улуттук бөтөнчолугу.

18. Адабий өнүгүү түшүнүгү. Фольклордун адабиятка таасири. Адабий чыгармачылыктагы салт жана жаңычылдык. Көркөм тексттеги «бөтөн» сөз, анын кызматы. Стилизация. Пародия. Айтым. Реминесценция. Интертексттүүлүк.

19. Ыр жана проза. Ырдагы жана анын чегинен тыштагы рифма. Метр жана өлчөмдөр.

20. Кыргыз ыр маданиятынын башаттары.

21. Адабияттын тектери. Адабияттын тектерге бөлунүшү: эпос, драма, лирика.

22. Жанрлар. «Жанр» түшүнүгү жөнүндө. Адабий жанрлар.

23. Композиция: терминдин мааниси. Мотив. Монтаж. Чыгарманын композициялык биримдиги.

24. Адабий чыгарманын темасы менен идеясы. Түбөлүк темалар. Идея теманы көркөм ачуудагы автордук тенденциянын билдирилиши катары.

25. Көркөм элес (образ). Көркөм элестеги конкреттүү жана жалпыланган. Адабий чыгарманын элестик куруму. Элестердин типологиясы.

26. «Архетип» түшүнүгү. Архетиптин түрлөрү.

27. Миф: сөздүн мааниси. Салтсыз герменевтика.

28. Көркөм тексттеги «деталь» түшүнүгү. Деталды көркөм элестин бөлүгу катары колдонуу.

29. Аталыш тексттин идеялык мазмунунун ыгы катары. Аталыштардын түрлөрү. Коркөм чыгармадагы аталыштар менен эпиграфтардын ролу.

30. «Лирикалык субүект» түшүнүгү. Лирикалык каарман: анын турумунун текстте көрүнүү формалары.

31. Мотив адабияттаануучулук түшүнүк катары. Мотивдердин түрлөрү

32. Көркөм котормо адабияттаануучулук категория катары. Котормонун негизги принциптери.

33. Көркөм чыгармадагы кейипкердин жүрүм-турумунун формалары. Текстте журүм-турумдун көрүнүүлөрү.

34. Көркөм кеп жана кептик ишмердүүлүктүн башка түрлөрү. Поэзия жана проза. Көркөм кептин бөтөнчөлүгү. Оозеки-сүйлөшүү тили, адабий жана поэтикалык тил.

35. Поэтикалык тилдин сүрөттөөчү-билдирүүчү каражаттары: номинация, синонимия, антонимия, омонимия жана алардын түрлөрү.

36.Тропторду карым-катнашы. Тропторду ар кыл турлөрүнүн мүнөздөмөсү.

37. Поэтикалык кептин тыбыштык уюштурулушу. Тыбыштык кайталоолордун классификациясы.

38. Ыр куруунун метрикалык (антиктик) тутуму.

39. Ыр куруунун силлабо-тоникалык тутуму.

40. Ыр куруунун тоникалык тутуму: дольниктер, тактовиктер жана акценттүү ыр. Поэзиядагы эркин ыр (верлибр көйгөйү).
41. Строфика. Строфалардын классификациясы.
42. Чыгарманын кызмат өтөөсү. Чыгарманын чыгармачылык тарыхы. Чыгарманы окурмандардын кабыл алуусунун жана ларга таасир кылуусунун өзгөчөлүктөрү. Цитата.
43. Сюжет жана фабула. Сюжеттин элементтери жана аларды бүтүнгө уюмдаштыруу ыктары. Сюжеттен тыш элементтер. Сюжеттин кызматы.
44. Поэтикалык синтаксис. Инверсия, градация, анафора ж.б. фигуралар.

Өз алдынча иштин максаты:

Студентти пассивдүү билим алуучудан активдүү,чыгармачыл инсанга айлантуу, пайда болгон проблеманын үстүндө ой жүгүртүү, пландоо, планды ишке ашыруу үчүн, максат, милдеттерди аныктоого үйрөтүү. Тандалган натыйжа туура экенин далилдөөгө көнүктүрүү.

Окуу процессиндеги өз алдынча иш ар бир студенттин өз алдынча иштөөгө көнуктүрүүчү, окуу-илимий иштөөгө, өз көз карашы менен таанууга багытталат.

НМУда студенттердин өз алдынча иштери алардын чыгармачылыгын өнүктүрүүгө жана калыптанышына чоң таасирин тийгизет. Ар бир семестрда бир тема өз алдынча изилдөө үчүн берилет.Бул тема боюнча адабияттар, болжолдуу пландары, теория жана практиканы айкалыштыруу менен материалды системага салуу талап кылынат.

Семестрдин башында ар бир студент бирден тема тандап алат,ал темада окутуунун бир канча методу жана семестрдагы өтүлгөн темалар камтылышы зарыл. Тапшырманы аткаруу менен студент өз алдынча чыгармачылык менен изденүүгө, жаңы кызыктуу,кошумча жаңылыктарды колдонууга мүмкүнчүлүк алат. Иштин планын түзүүдө планды студент окутуучу менен талкуулап алышы керек.

Студенттин өз алдынча ишине ар бирине жекече тапшырма берилет. Консультация жана текшерүү (СӨИ)сабактан сырткаркы убакта (семестр убагында) жүргүзүлөт. Консултация алуу менен СӨИ ни ар бир студент өз алдынча изденет. Студент бир модулга бир СӨИ даярдайт.

Өз алдынча ишти өз убагында жана сапаттуу аткаруу үчүн көңүл коюу менен иш алып баруу керек. СӨИ төмөндөгү эреженин негизинде жүргүзүлөт.

Тапшырманы аткаруунун ирээти:

1. Берилген тема боюнча материалдырды чогултуу;
2. Тема боюнча план түзүү;
3. Материалдарды системага келтирүү;
4. Реферат же конспект түзүү, анализдөө, изилдөө.
5. Корутунду:Жыйынтык чыгаруу;
6. Аудиторияда презентация жасоо, теманы жактоо.

СӨИ кантип даярдоо керек?

1. Титулдук барак (Окуу жайдын аты, факультети, бөлүмү,тайпасы,дисциплинанын аты,тема,аткарган студенттин ФА,текшерген окутуучунун ФА)
2. План, максат
3. Теманын берилиши (мазмун, изденүү)(7-8 барактан кем эмес)
4. Жыйынтыктоо же корутунду
5. Колдонулган адабияттар
6. Калыптандырылган компетенция
7. Документтин аягы

Студент сабактарды калтырбай катышууга милдетүү, бул (УРТ) да эске алынат.Студент СӨИ аткарбаса, же 0 балл болсо РРК га катыша албайт.Жыйынтыктоочу баалоого (СӨИ+УРТ+РРК) бааллдын суммасы алынат.

9. КАЛТЫРЫЛГАН САБАКТАРДЫ КАЙРА ТАПШЫРУУНУН ТҮРЛӨРҮ ЖАНА ФОРМАЛАРЫ

Студент аудиториялык сабактарга катышпаган учурда (дарска же практикалык сабакка), ал ошол аудиториялык иштин (дарстын же практикалык сабактын) программасын жана мазмунун өз алдынча өздөштүрүп, жумушчу дептерине өзү калтырган дарстын конспектисин жазып окутуучуга көрсөтөт, ошондой эле жумушчу дептерине өзү калтырган практикалык сабактын суроолоруна окуу-усулдук, илимий адабияттардан жоопторду таап жазып, аны окутуучуга оозеки тапшырат, өзү калтырган тема боюнча СӨИ (студенттин өз алдынча ишин) аткарып, аны окутуучунун астында коргойт. Эгер модулга же зачетко чейин ушул иштерди аткарбаса, студент модулдук текшерүүгө жана зачетко киргизилбейт.

10. ДИСЦИПЛИНАНЫН ОКУУ-УСУЛДУК ЖАНА МААЛЫМАТТЫК КАМСЫЗДООСУ

№	**Негизги адабияттар**
1	Жантаев А.С. Адабият теориясы: Окуу-усулдук комплекс. Нарын: 2015.
2	Асакеева Д. Адабият теориясы. – Бишкек:
3	Борбугулов М. Адабият теориясы. – Бишкек: Кыргызстан-Сорос фонду, 1995.
4	Садыков А. Адабият теориясы. – Бишкек: Бийиктик, 2005.
5	Введение в литературоведение: Учеб. пособие / Л.В.Чернец, В.Е Хализев, А.Я.Эсалнек и др.; Под.ред. Л.В.Чернец. – Москва: Высшая школа, 2004.
Кошумча адабияттар	

6	Волков И. Ф. Теория литературы: Учеб. пособие для студентов и преподавателей. М., 1995.
7	Теория литературы: учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. заведений: в 2 т. / под ред. Н. Д. Тамарченко. 2-е изд., испр. М., 2007.
8	Шериев Ж., Муратов А. Адабият теориясы. – Бишкек: Айат, 2004.
9	Хализев В.Е. Теория литературы. Учеб. – М., 1999 (2-е изд. – 2002).
	в) Энциклопедиялар, сөздүктөр, маалыматтамалар: 1. Борев Ю.Б. Эстетика. Теория литературы: Энциклопедический словарь терминов. М., 2003. 2. Западное литературоведение XX века. Энциклопедия. М., 2004. 3. Квятковкий А.П. Поэтический словарь. М., 1966. 4. Корман Б.О. Литературоведческие термины по проблеме автора. Ижевск. 1982. 5. Кормилов С.И. Современный словарь-справочник по литературе. М., 1999. 6. Краткая литературная энциклопедия в 9-ти тт. / Под ред. А.А. Суркова. М., 1962 – 1978. 7. Культурология. XX век. Энциклопедия. Т. 1-2. СПб., 1998. 8. Литературная энциклопедия терминов и понятий / Под. ред. А.Н. Николюкина. М., 2003 9. Литературный энциклопедический словарь / Под общей ред. В.М. Кожевникова, П.А. Николаева. М., 1987. 10. Литературоведческие термины (Материалы к словарю) / Ред.-сост. Г.В. Краснов. Коломна, 1997. 11. Пави П. Словарь театра/Пер. с фр. М., 1991. 12. Поэтика: Словарь актуальных терминов и понятий / Гл. науч. Ред. Н.Д. Тамарченко. М., 2008. 13. Руднев В. П. Энциклопедический словарь культуры XX века: Ключевые понятия и тексты. М., 2003. 14. Словарь литературоведческих терминов/Ред.-сост. Л.И.Тимофеев, С.В. Тураев. М., 1974. 15. Современное зарубежное литературоведение (страны Западной Европы и США): Концепции, школы, термины: Энциклопедический справочник/ Научн. ред. и сост. И.П. Ильин, Е.А. Цурганова. М., 1999. **16.** Художественное восприятие. Основные термины и понятия: Словарь-справочник / Ред.-сост. М.В.Строганов. Тверь. 1991.

11. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН МАТЕРИАЛДЫК-ТЕХНИКАЛЫК КАМСЫЗДООСУ

Окуу аудиториясы, компьютердик класс, такта, маркер, бор ж.б.каражаттар.

12. ОКУУ-УСУЛДУК КАМСЫЗДООНУН ТИЗМЕСИ

- Практикалык сабактар боюнча усулдук көрсөтмөлөр. (басма түрдө – чыкканы жөнүндө маалыматтар, тиражынын нускасы, НМУнун китепканасында барлыгы, электрондук – кандай алып жүрүүчүдө экени, барлыгы жана сакталуу орду көрсөтүлөт)
- СӨИ уюштуруу боюнча усулдук көрсөтмөлөр жана атпшырмалар. (басма түрдө – чыкканы жөнүндө маалыматтар, тиражынын нускасы, НМУнун китепканасында барлыгы, электрондук – кандай алып жүрүүчүдө экени, барлыгы жана сакталуу орду көрсөтүлөт)
- Баалоочу каражаттардын (кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын2024-жылдын "___" ________________ №___ протоколу менен дисциплинанын жумушчу программасына тиркеме түрүндө бекитилген).